

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - יום שישי של יו-יו

מאת: דתיה בן דור
 איורים: אבנר כץ
 הוצאה: מודן
 קבוצת גיל: גנים צעירים

קריאה

טיפ לקריאה משפחתית: "ומה עוד?"
 יש ספרים שמשאירים שאלה פתוחה או משפט המצריך השלמה בסוף כל עמוד ובכך נותנים לקוראים הצעירים הזדמנות להסתקרן, להשתתף ולנחש מה יחכה להם בעמוד הבא. במהלך הקריאה כדאי להשתהות בין העמודים, לשער או להמציא יחד מה מחכה בדף הבא.

שיחה

כמו בכל יום שישי
 בעקבות הסיפור אפשר לחשוב יחד ☑ מה אתם עושים בכל יום שישי? האם גם לכם יש הכנות, סידורים או טקסים משפחתיים קבועים? מה אתם אוהבים במיוחד לעשות? האם הרגשתם פעם שהשבת חגיגית ונעימה יותר כי טרחתם או התרגשתם לקראתה?

משחק

משחקים עם איורים

האיורים הקלאסיים של אבנר כץ מתארים את עיסוקיו הרבים של יויו; פעם הוא סוחר אבטיח גדול, פעם רוכב על אופניים ופעם טובל באמבטיה. תוכלו לשחק משחק פנטומימה כל אחד מבני המשפחה פותח בתורו את הספר בעמוד אקראי ומדגים בתנועות את המתואר באיור שאר בני המשפחה צריכים לנחש במה הוא עוסק עכשיו.

שיחה

אפשר לדפדף יחד בספר ולעיין באיורים

אפשר לדפדף יחד בספר ולעיין באיורים המשעשעים של אבנר כץ. תוכלו לבקש מהילדים לספר לכם את הסיפור לפי רצף התמונות. האם הם זוכרים מה הכין יו-יו מכל אחד מהמצרכים שהוא קנה?

בשיל

מתכונים לשבת

מיץ עגבניות? ריבת תפוזים? אולי לביבה מטוגנת? ניתן לדפדף בין עמודי הספר, לבחור ולהכין יחד ממגוון המאכלים והמשקאות המופיעים בסיפור. לאחר ההכנה אפשר לבדוק בכמה תפוחי אדמה השתמשתם להכנת הלבבות? ובכמה תפוזים להכנת הריבה?

משחק

משחק זיכרון

קראתם את הסיפור כמה פעמים? זה הזמן לבדוק מה אתם זוכרים! ילדות וילדים נהנים מקריאות חוזרות של אותו הספר ומתמלאים תחושת ביטחון וסיפוק כאשר הם זוכרים ויודעים לספר בעצמם. הציעו לילדים להשלים מהזיכרון כמה עגבניות? כמה מברשות? הציעו להם לבחון גם את הזיכרון שלכם ולשאול אתכם על פרטים מהסיפור.

השָׁרָאָה

פינטרסט

[יצירות, שירים ופעילויות נוספות בפינטרסט של ספריית פיג'מה.](#)

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

משקיעים עבור חוויה

"יויו שלנו עסוק" הוא טורח לקראת השבת: עורך קניות, מבשל, מנקה ומקסט. הוא אפילו משקיע חשיבה ותכנון ומקרר את האבטיח מראש. כשמגיעה השבת, יויו נח על כורסתו, נהנה מפרי עמלו.

להנות מפרי עמלנו? כמו יויו, גם ילדות וילדים שמשקיעים במשהו שחשוב עבורם? זמן, מחשבה ועשייה? מתמלאים בתחושת סיפוק ונחת שאין דומה לה.

תוכלו לשלב את הספר בכל פעם שיהיה הצורך להדגיש את התגמול בפרי עמלנו. פרויקט משותף יכול ליצור זירה מתאימה עבור ילדי הגן. דוגמא לפרויקט כזה בהשראת הסיפור יכולה להיות: שוק למשפחות או לשכני הגן אפשר להכין יצירות שונות, מאכלים, זרי פרחים, הזמנות וקישוטים ועוד.

הסיפור יתאים גם לפני כל קבלת שבת ויציאה למנוחת סוף השבוע.

קְרִיאָה

קוראים את הספר

כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצות קטנות ועם עותק אישי לכל ילדה וילד על מנת שיוכלו להתבונן באיורים המשעשעים המשלימים את חווית הקריאה.

כדאי להכיר ספרים נוספים של דתיה בן דור שיצאו בספריית פיג'מה:

[ילדה אחת ומטריה אחת](#)

[קוראים לי יויו](#)

[איך יודעים שבא אביב?](#)

משוחחים על הספר

מי אוהב את השבת?

עצירה מתודית לצורך ניבוי ☒ בהקראה הראשונה, לאחר קריאת המשפט הראשון שבו כתוב שיויו עסוק, אפשר לשאול את הילדים: "יש לכם רעיון במה הוא עסוק?".

כל עמוד מסתיים בשאלה: "מה עוד?". בנקודה זו ניתן לעצור ולשאול את הילדים: "מה, לדעתכם, יוציא יויו מסל הקניות?"

לאחר הקריאה כדאי לשאול שאלות לניטור ההבנה של עלילת הסיפור, למשל: "מה עושה יויו בכל יום שישי?"; "לקראת מה הוא טורח ומצפה?".

בהמשך אפשר לשאול את הילדים שאלות על הרגשות והמחשבות של יויו, למשל: "האם יויו נהנה להתכונן לכבוד השבת?"; "ממה הוא נהנה במיוחד?". אפשר להזמין את הילדים להתבונן באיורים ולבחון איך המאיר מעביר בהם את התחושות.

מומלץ שהמפגש החוזר עם הספר ייעשה בקבוצות קטנות. כך יהיה אפשר לנהל עם הילדים שיח על ההכנות לקראת שבת אצלם בבית ובגן. אפשר לשאול: "מה אנחנו עושים אצלנו בגן בימי שישי?"; "מה, לדעתכם, שונה בגן ביום שישי לעומת שאר הימים בהרגשה, באווירה או בפעילות?"; "למה אתם מצפים במיוחד?"; "מה אתם הכי אוהבים לעשות בשבת?"; "האם גם אתם מתכוננים לקראתה?".

משקיעים למען חוויה ☒ אפשר לשאול: "האם ארוחה שעזרנו להכין טעימה לנו יותר ומרגשת יותר?"; "מה ההבדל בין קבלת שבת או כל אירוע חגיגי בגן שהשתתפנו בתכנונו וטרחנו לקראתו, לבין אירוע שרק הוזמנו אליו?".

במפגש נוסף עם הספר אפשר להתייחס לפן ההומוריסטי בו:

מה מצחיק? טיפוח התייחסות להומור ☒ החרזיה, הצלילים ודמותו המשעשעת של יויו הם השראה לרגעי צחוק ולטיפוח הומור. תוכלו לשאול: "האם הסיפור הצחיק אתכם?"; "מה בסיפור מצחיק בעיניכם?".

פועלים, משחקים, לומדים ונהנים
"יום שישי של יויו" רוחש פעילות. בהשראתו תוכלו לשלב בכל יום שישי בגן פעילות שונה:

הולכים לשוק? בואו נעשה "שוק" בגן: אפשר לשאול את הילדים מה הם המצרכים שהיו רוצים לקנות לכבוד שבת, כאלה שהופיעו בסיפור וכאלה שלא, ואחר כך להקים יחד את המרחב ולשחק במשחק סוציו-דרמטי.

העשרה: [חינוך פיננסי בגיל הרך](#)? אוגדן לגננת, חינוך הגיל הרך, מרחב פדגוגי

מכינים מטעמים? סלט פירות? מיץ עגבניות? אפשר לבחור ממגוון המאכלים והמשקאות בסיפור ולהכין יחד. כדאי לחשוב עם הילדים את מי היו רוצים לשתף במטעמים שהכנתם לכבוד שבת: את בני המשפחה? את ילדי הגן הסמוך? את שומר הגן? את השוטר הקהילתי? את השכנים מהבתים הקרובים לגן? ואולי מישהו אחר?

מקשטים בפרחים? אפשר להציע לילדים מגוון חומרים ליצירת פרחים ולשאול: "מה אתם רוצים לעשות בפרחים שהכנתם לכבוד שבת: לקשט את הגן? להעניק אותם למישהו אחר? לשמור אותם לעצמכם? ואולי יש לכם עוד רעיון?".

התנסות במברשות שונות? שאלו: "מהי מברשת סיידים?", "מהי מברשת גילוח?", "איך אתם מרגישים כשאתם נוגעים במברשות כאלה בידיים?". כדאי להכיר לילדים את שש המברשות של יויו, לחקור אותן, להתנסות בהן ולהשתעשע בכולן יחד.

שיתוף הורים?

מכינים ספר: יום שישי של ____
תוכלו לבקש מבני המשפחה לצלם מאכל, חפץ, מקום או פעילות המאפיינים את סוף השבוע שלהם, לכתוב מעל כל תמונה "יום שישי של ____" ולהשלים את שם הילד או הילדה. כעת אפשר לאגד את כל התמונות לספר אחד ואולי להוסיף לו ציורים וחרוזים משעשעים.

מורפולוגיה והרחבת אוצר המילים
יויו קונה שש מברשות שונות? אפשר לשאול מדוע יש צורך במגוון כזה של מברשות, וכך לקדם את הבנת הייעוד של כל מברשת לפעילות מסוימת.

כדאי להרחיב את השימוש בפעלים במהלך שיח עם ילדי הגן ולעמוד על הקשר בין הפעולה לחפץ: נבדוק עם

הילדים מה עושים במברשת גילוח (מתגלחים) ובמברשת סיידים (מסיידים) וכן הלאה. בהמשך אפשר לבדוק אילו עוד כלים וחפצים הילדים מכירים ומה שם הפעולה שנוקטים בשימוש בהם.

חקר

מושג המספר

מושג המספר מתחיל להתפתח בגיל הרך, ולאופן שבו הילד רוכש מושג זה ניכרת חשיבות רבה. במפגש חוזר עם הספר אפשר לקדם פעילויות הקשורות למושג. כדאי להציע לילדים לדפדף בספר ולמנות כמה פריטים מופיעים בכל עמוד, לגלות יחד את הסדר העולה של הכמויות ולבחון בכמה עולה הכמות מאיור לאיור: מאבטיח אחד, דרך שני מלפפונים ועד לעשרה פריטים.

להרחבה [מושג המספר](#) [תוכנית הלימודים במתמטיקה בגיל הרך](#), גני ילדים ומעונות, מרחב הפדגוגי

יצירה

אבנר כץ ויצירה בהשראה

האיורים שבספר מלאי תנועה וחוץ, והם חלק מיצירתו הענפה של האומן אבנר כץ (1939-2020) [צייר](#), מאייר וסופר ישראלי. כץ גם עיצב את דמותו של קיפי מהסדרה הוותיקה "רחוב סומסום". כדאי לעודד את הילדות והילדים להתבונן באיורים ובדמות הקופצנית של יויו. אפשר להבחין בכתמי צבע חופשיים ובקווים לא מהוקצעים ולשאול: מדוע, לדעתכם, כך בחר האומן לצייר את יויו? התנסות בצבעי מים [בהשראת האיורים ניתן להתנסות ביצירה עם צבעי מים](#) [לצאת מהקווים לצייר ולצבוע בחופשיות והנאה.](#)

להעשרה [אבנר כץ 2020](#) [1939](#), [פורטפוליו](#)
[אבנר כץ, ויקיפדיה](#)

האזינו לסופרת מספרת את הסיפור
האזינו לדתיה בן דור מספרת את יום שישי של יויו:

<https://www.youtube.com/watch?v=NMO1S-lpXIY&t=1s>

ידע

שפה ואורינות

מכוננות לספר וניצני קריאה [2] הסיפור קולח ומהנה ומקדם את חוויית הקריאה.

הסיפור המהנה, החרוזה והמצלול יכולים לאפשר לילדים לזכור את העלילה ולהיעשות שותפים פעילים יותר ויותר עם כל הקראה.

הרחבת אוצר מילים [2] בסיפור משובצים פניני לשון, פעלים ושמות לא שגרתיים, ואלה יכולים להעשיר את שפתם של הילדים, לדוגמה: "ששון", "רוכלים", "צולה", "רוקח", "שב מן השוק", "כל טוב הארץ".

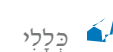
חרוזה [2] הסיפור כתוב בחרוזים ויכול להיות הזדמנות לחיזוק תחום פונולוגי זה.

אומנות

ניתן לראות את באיורים את משיכות המכחול ואת השימוש בהצללה, במריחות ובהתזת צבע.

ידע בין-תחומי [2] שפה ומתמטיקה

עלילת הסיפור המתפתחת מגוללת בתוכה עלילה מתמטית הקשורה למושג המספר, ובה בכל כפולה של הספר הכמות הולכת וגדלה.

מיומנויות

מיומנות תוך-אישית

יויו, גיבור הסיפור, עסוק מאוד ביום שישי: הוא טורח, קונה, מארגן, מסדר ויוזם עוד ועוד פעילויות. מהכתוב

ומהאיורים הילדים למדים כי ההתארגנות וההנעה העצמית מעצימות אותו ומאפשרות לו להתנהל בחיי היום-יום באופן עצמאי ומוכוון מטרה.

חשיבה יצירתית

כל עמוד בספר מזמין את הקוראים לפתח את הסקרנות, הדמיון והחשיבה היצירתית, ובכל עמוד בתום ה"דיווח" על התארגנותו של יויו שואלת הסופרת וכך מזמינה אותם לחשוב כיצד יתפתח הסיפור.

אוריינות מתמטית היכולת להבין את תפקידה של המתמטיקה בעולם ואת ערכה

הסיפור מציג שימוש יומיומי במתמטיקה מעצם עיסוקו בקניות וכמובן מקדם את מושג המספר, שבא לידי ביטוי במספר הפריטים שיויו קונה.

ערכים

אהבת הדעת, תדוות הלמידה והקריאה

הספר כתוב בהומור, והמצלול שלו קליט ונעים, ומאפיינים אלה עשויים לסחוף את הילדים הצעירים להאזין לו שוב ושוב. מפגשים חוזרים עם הספר, פיתוח שיח על המתרחש בו, קידום הבנתו והרחבת הידע מאפשרים לילדים לרכוש ידע, מיומנויות וערכים תוך חוויה ועניין.

כיבוד ערכי המורשת

הסיפור מסתיים במילים "שבת שלום". העלילה מציגה בפני הקוראים את ההכנות לקראת השבת, המביאה עימה מנוחה ונחת, כפי שניתן לראות באיריו של אבנר כץ.

ערבות הדדית

בין קניותיו של יויו וההכנות ביום שישי הוא זוכר את השכן והשכנה: לשכן הוא נותן במתנה את הבצלים שקנה ולשכנה את אחד הפרחים. כך, בדרך פשוטה וציורית ובכמה משפטים ואזכורים מינוריים, הילדים נחשפים למערכות יחסים מתגמלות בקהילה.

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה www.pjisrael.org